

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Kiadóhivatal: Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár r.-t. — Szerkesztőség irodája ugyanott.
 Hirdetéseket és előfizetéseket fölvesz FÖLDES EDE könyvkereskedő, a kiadó megbízottja.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele milliméter-árszabás szerint a Leopold Gyula
 Vidéki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A tavasz ünnepe.

Megmozdult az ős természetnek milliárdnyi atomja, új, hatalmas eleterő kelt a heverő rögökben. A mint a szűz verőfény letűzött a hómezőkre, a fehér páncél engedett keménységéből s életadó, termékenyítő nedvé váltözva tünt el a fekete humus szomjas mélyében, mely megüdvülve szívja, szívja magába a nedvet, a megifjodást, az életet.

És a barázdák alatt, a hol az őszi mag pihen, megpattant az élet. A kenyéradó magból kicsirázott a növény, áttörte a földet és mig zsenge fejével feljuta a föld színére, finom gyökereivel lefelé kapaszkodott a fekete földbe. A sugár végig csokolja a kibukkant magnóvényt, s rövid időn halovány zöld a színe a földfelületnek.

Ez a zöld szín a reménység, az ígérlet. A gazdaember örvendező szívvel, elfogódott lélekkel tekint munkájának eredményére s megható fohászt küld a nagy mindenség urához, hogy óvja a vetést minden r.mlás-tól, fagytól, féregtől, tüztől, vihartól, szárazságtól, jégveréstől, háborutól. . .

A nemzeteknek is van tavaszuk!

Van a magyar nemzetnek is tavasza, mely,

ugy érezzük, most van rügyezésben. Hosszu ideig bémult, lenyügözött erők támadnak föl újra, forr minden rétege a társadalomnak s utat keres a megnyilatkozásra, az alkotásokra, a fokozott erőteljes érvényesülésre.

A megmunkált területek, ahol a gondos kéz az ügyesen előkészített talajba friss magvat vetett, csoda-módra termik a leg-szebb eredményeket. Van dudva is elég, nem tagadjuk. Van gondatlan gazda s van hanyag kertész, sőt van még egészen parlag terület is, melyhez nem tudunk elég munkás kezet, elég vetőmagot találni.

Ez onnan van, mert a nemzeti erőnek egyszerre sokfelé kellett elforgácsolni munkáját s egyszerre nem volt képes valamennyi terét munka alá előkészíteni.

De a tavasz erre is jó időszak!

Látjuk, hogy merre van a terület, ahová a mag hiába hullt, merre van a mező, melyet felvert a gyom. Ki kell irtani a rosszat gyökerestől, fel kell szántani a földet újra, s új, friss magot kell belevetni. A közeli nyárra talán meghozza a fáradságos munka a maga eredményét.

De nincs okunk panaszkodni a mi tavaszunkra.

Sokkal fényesebb ez, sokkal ragyogóbb, semmint álmodni mertük valaha, szomorú időkben, lelket dermesztő nemzeti telünknek szomorú idején.

Akkor a legjobbak sem hitték azt, hogy a bekövetkező tavasz ilyen fényes lesz. Nem hitték, hogy a nemzetben alvó energia ilyen hatalmasan fog fölébredni. Csodaszerepek látszik a múlt emberei előtt ez az ébredés, ez a fejlődés.

Az öregek, a kik csak 40 évet tudnak visszafelé emlékezni, ugy látják a jelent, mint egy álmot, mint egy-egy ragyogó, mé-sés álmoképet, melyet ébren látnak maguk előtt elvonulni s melynek ők maguk is élő, szereplő alakjai, cselekvő tényezői.

Mi ifjak pedig, a kik a tavaszt élvezzük, lelkünkben érezzük a jó gazda aggodalmát, reménykedését. A vetés jól sikerült, az aratásnak is sikerülnie kell s itt az égi hatalmakon, a nemzetek, népek nagy Istenén kívül a saját erőnknek is erélyesen közre kell működnie.

Most van az ideje a figyelésnek, az intésnek. Pusztuljon a gyom, a gaz, csak a tiszta kalásztenger álljon majdan a nemzet arató munkásai előtt.

TÁRCZA.

A kézcsoók.

— A „Közérdek” eredeti tárczája. —

Jelen cikkem keretében nem szándékom kutatni, hogy mikor és kik találták fel a csókot, annál kevésbé, mert erre vonatkozólag a vélemények nemcsak eltérők, de sokban ellentmondók is. Némelyek azt állítják, hogy a csók mindazóta létezik, mióta szerelem van a világon (de minek is van szerelem a világon? kérde a poéta) — tehát örök idő óta. Mások ellenben azt állítják, hogy női furfang és praktika találta fel a csókot is oly cézből, hogy a férjek ellentmondásra felnyitni merészlő ajkait némaságra kárhoztatva lezárják vele. Vannak azonban hivei azon föltevésnek is, hogy a csók a spiczliskedésnek egy jól kieszelt eszköze volt annak idején, még pedig a férjek javára, midőn a derék római amazonok veszedelmes konkurrencziát csináltak férjükhöz a kancsóknak fenekére való tekintetében, mit a férjek nem igen tartottak asszo-

nyokhoz illő dolognak, s a bornak kiáradó illata után a nyomozást csók alakjában ejtették meg, hogy letagadhatlan tanubizonyosság szereztessék a házi fenyték alkalmazásához.

Bármiként legyen is a dolog, végezetül magam is azt mondom, hogy a csók nem utolsó dolog — de csak módjával.

A csók is olyan, mint a bor. Mert a bor is kedvderítő, bűbánatot, gondot űző, vértisztító és emésztést előmozdító orvosság, ha mértékkel isszuk, de ha sokat, vagy minden alkalommal és mindenféle bort össze-isszunk, akkor a mulatságnak rendesen csömör, májdaganat, vízkór, s az ördög győzi elősorolni, hogy még mi minden kedves és nem kedves dolog a vége. Az pedig határozottan elítélendő dolog volna, ha valaki a tiszta bort piszkos edénybe öntené, s ugy kínálta meg barátját, hogy az a borral együtt felhőrpentse az edénynek epidémikus piszkát is.

Mert ilyenforma a csókkal való élésnek is a faja, amelyet általánosan kultiválnak, a melyről most közegészségi szempontból szólni akarok, s ez a kézcsoók.

A csókkal végre is azok traktálják egymást, kiket egymáshoz a szeretet, vagy legalább is a gyöngéd ragaszkodás bizonyos neme fűz, s ha így bajt is szereznek maguknak, vagy egymásnak, rendesen azzal vigasztalódnak, hogy az élvezet megérte az áldozatot.

De a kézcsoók tapasztalás szerint a legtöbb esetben nem is élvezet, se annak, aki adja, se annak, aki kapja. Erre az embert a legtöbb esetben semmi belső ösztön nem készíteti, nem sarkalja erre semmi különös vágy, se a szeretet, se a tisztelet, hanem egyedül az, mert az mondják, hogy ez így illik.

Azt még értem és méltányolom, hogy ha valaki éhes s egyebet beszerezni nem tud, hát elfogyasztja még az elhullott malacznak husát is, — de ha valaki ezt csak azért tenné, mert mástól ugyanezt látja és pedig a nélkül, hogy ez neki élvezetes volna, azon bizonyára mindenki megbotránkozna.

De nem azért szólok én a kézcsoók ellen, mert az csunya és értelem nélkül való, legalább az esetek nagyobb számában — miután én illemkérdésekben nem tartom magam

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Politikai hírek.

Országgyűlés. A nemzetiségi képviselők obstrukciós allűrökkel akarják felavatni országgyűlési szereplésüket. Az indemnitás ellen szónokokat állítanak, s ezzel felforgatják az országgyűlés munkarendjét. Jó ez a magyarnak; legalább összetart. És megéri az egészséges parlamenti életünk egyik fontos feltételét: a házszabályrevíziót. A pénteki ülés különben elég változatos és mozgalmas volt. Hoitsy Pál, a pénzügyi bizottság előadója rövid, de tartalmas beszédben ajánlotta elfogadásra az indemnitási javaslatot. Az első szónok a nemzetiségi pádjairól került ki. Mihály Tivadar mondott hosszú graváment a nemzetiségek állítólagos sérelmeiről. Holló Lajos felelt nagy sikerrel a beszédre s egyszersmind elvtársai zajos tetszésnyilvánításai között kifejtette, hogy a függetlenségi párt híven támogatni fogja a kormányt az átmeneti időszakra meghatározott feladatok megoldásában, de az azután következő időszakra fenntartja törekvésüket elveinek teljes megvalósítására. Holló után a nemzetiségi részről Blahó Pál mondott hosszabb és sokszor zajos derűtséget keltett beszédet. Ezek a beszédek főlshólasra készítették az alkotmánypárt soraiból Issekutz Győzöt, aki hatalmas, magvas és minden ízében hazafias beszédben nagyon talpraesetten szedte izekre a nemzetiségi öszszes okoskodásait és panaszait is könyörtelenül leszállította a maguk valódi értékére. A szép és értékes fejtegetése, amely helyenkint nem nélkülözötte a polémia éleségét sem, általános tetszést aratott a Ház minden oldalán s a szónokot beszéde után zajos ovációkban részesítették. Musicky Döme szerb nemzetiségi képviselő mondott még hosszú lélegzetű rekriminációt, amelynek során rendre elmondta a sablonos nemzetiségi panaszokat és szemére hányta a koalíciónak, hogy miért nem engedte tovább dolgozni az abszolutizmust. A néppárt nevében Buzáth Ferencz hozzájárult a javas-

lathoz. Az ülés végén Wekerle Sándor miniszterelnök — arra utalván, hogy a szólás-szabadságot némely képviselő urak nagyobb mértékben igénybe veszik, mint ahogy a fenforgó viszonyok között és az államerdek figyelembe vételével gondolni lehetett — kérte a Házat, hogy a tervezett ünnepi szünetet ejtse el s szombaton és kedden folytassa az indemnitás tárgyalását, amit a Ház el is fogadott.

Zichy Nándor tárnokmester. A király Zichy Nándor gróft tárnokmesterré nevezte ki. Ez alkalommal a néppárt tisztelt vezérénel, Zichy Nándor az üdvözlésre hosszabb beszédben válaszolt, melyből kivesszük a következő nagyfontosságú kijelentéseket: „Én mindabban, ami történt, leginkább a néppárt kintüntetését látom... Annuit már elértünk, hogy a kath. iskolák államosítása szünetel.“ S mondott még olyat is, hogy nem érték el mindazt, amiért küzdenek, de reményük van, hogy mindent elérnek. Ezek a nyilatkozatok egy pillantást engednek az obstrukciós küzdelem titkaiba.

Hunyadmegye törvényhatósága április 29-dikén tartotta rendes tavaszi közgyűlést. A közgyűlés iránt eddig soha nem látott nagy mérvben mutatkozott az érdeklődés, amennyiben a dobrai választás miatt, hol tudvalevőleg a nemzetiségi sulyos vereséget szenvedtek, főlshólasok voltak várhatók. A miniszteri leiratok felolvasása után felolvastattott az állandó választmány javaslata, mely szerint a törvényhatóság az új kormány iránt bizalommal viseltetik, azt hazafias működésében minden erejével támogatja és feliratilag üdvözli. Az állandó választmány javaslata után felállott Vlád Aurél országgyűlési képviselő és ekes oláh dikezióban hivatkozva különösen a Dobrán történetekre, az állandó választmány javaslataival szemben azt javasolja, hogy a törvényhatóság szavazzon bizalmatlanságot az új kormányra. Utána dr. Bontescu Viktor szintén nemzetiségi beszélt. Kijelentette, hogy a nemzetiségi párt nem ismeri el Magyarorszá-

gon a magyarság szupremáciáját. Álláspontját a végvári választáson történtekkel akarta dokumentálni, erre nézve iratokat is akart fölolvadni, de a magyarság erélyes tiltakozása folytán ettől elállott. Szónoklatában folyton magyar fajról (szerinte „race“-ról) beszélt, de az elölkló alispán, jóllehet a magyar tábor ismételtlen figyelmeztette, hogy ne fajról, hanem nemzetről beszéljen, ezért a szándékos lapsusért nem tartotta érdemesnek szónokot kitanítani. A két nemzetiségi agitátor deklamációja után Ajtay Aladár képviselő vette védelmébe a kormányt. Beszédét nagy lelkesedéssel, tüzzel kezdte. Gyönyörűen iadult neki, de az oláhok folyton közbekialtván azt, hogy „bezzeg nem így beszélt a választás előtt!“ Ajtay röviden befejezte beszédjét. Majd Szentiványi Gábor szólalt föl. Ő most is ugyanazon az állásponton áll, mint a választás előtt (ő t. i. akkor is azt hangoztatta, hogy az oláhokkal karöltve kell cselekedni), az oláhokat testvereinek tekinti, az egyetértés és béke érdekében velök együtt kíván sorompóba lépni. Szentiványi egetverő „szetreászka“-ban részesült. Most egyedül Vlád élt a végszó jogával. Kijelentette nagy hangon, de már magyarul, hogy szégyenli magát, hogy ennek az államnak polgára. Pogány alispán azonban ezt a gyalázatos kijelentést nem hallotta meg. Mikor pedig a magyarok erre figyelmet fölhívtak, akkor a következőket mondta: „Amennyiben csakugyan használta ezeket a kifejezéseket, engedelmet kérek, de kénytelen vagyok rendreutasítani!“ A törvényhatóság a kormányt óriási szótöbbséggel üdvözli és az állandó választmány javaslata szerint hoz határozatot.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 6 oldalon jelenik meg.**

— **Pünkösdi istentiszteletek.** A református templomban pünkösdi első napján délelőtt 10 órakor tartandó ünnepi istentiszte-

kompetensnek, hanem azért, mert egészségi tekintetben a legnagyobb veszélyt rejtő, s a legundokabb ragályos betegségek okozója lehet az a kézcsók, amelyet a mi bájos és kevesbbé bájos hölgyeink oly szívesen fogadnak a hódolat jeléül, s amelyet mi férfiak ártatlan tudatlanságunkban, vagy bünös könnyelműséggel juttatunk — már tudniillik az, aki — nekik szívesen vagy kelleltenül osztályrészül.

E betegségek a bujakór és a tüdővész. Különösen az előbbi az, melyről feltétlen hitelességgel állíthatjuk, hogy csakis úgy terjed, ha a beteggel közvetlenül érintkezünk. Már pedig e betegségben, mely felületes vizsgálatnál észre sem vehető, nemcsak az alsóbb néposztály, hanem a legjobb körök férfiai, s elég gyakran női is igen nagy számban sanylenek.

Prakszisomban a közelmúlt hónapok alatt három esetem volt, hol feltétlen bizonyossággal a csók, még pedig a szó szoros értelmében vett csók folytán terjedt át betegről egészségesre a bujakór. Egyik esetben nemcsak azt láttam, akire áterjedt a betegség, hanem azt is, akiről az átragadt.

Nevezetesen egy három hónapos csecsemőhöz hívtak, kinek felső ajakán egy elsődleges bujakóros fekélyt találtam. A baj megvizsgálásánál kutattam annak eredetét, s az okot meg is találtam a szoptatós daj-

kában, kinek ajakán, s más helyeken is kifejezett bujakóros tünetek voltak. Kétségtelesen megállapítható volt tehát, hogy a kórt a szoptatós dajka plántálta át a csecsemő ajkára, még pedig csók által, s így az ártatlan csecsemő egész életét egy kiszámíthatatlan, kellemetlen következményű epidémiával saturálta volna, ha eannek idején utját nem vágja a gyorsan alkalmazott orvosi segély.

Egy másik esetben egy teljességgel szavahihető intelligens egyén, egy ügyvédjelölt barátom ajakán találtam a fentebbihez hasonló természetű fekélyt, kinél nemcsak hogy egyéb helyeken nem találtam hasonló tüneteket, de a köztünk levő baráti viszonyból kifolyólag föltétlen bizalommal és hitelességgel azt vallotta, hogy hasonló bántalmi életében soha sem voltak. Nyomozó faggatásomra azonban csakhamar eljutottuk a baj valódi okához.

Előadta ugyanis, hogy azelőtt négy héttel egy nagy társaságban volt, hol az ismeretes zálogosdit játszottak. A társas játékban ő részt sem vett, hanem annak végén egy hölgytől vett két zálogtárgynak kiadását a zálogbíró azon feltételhez kötötte, hogy a hölgy csókolja meg kétszer az ügyvédjelöltet. A hölgy a kiszabott váltságdíj fejében két forró czuppanós pusztit nyomott az ügyvédjelölt ajkaira, melyek hogy mily forrók

voltak, mutatják nyomai, s égetni is fogják az ügyvédjelölt lelkiismeretét talán egy egész életen keresztül, ily módon úgy jutván bele a veszedelembe, mint Pilátus a csedóba.

Egy védőügyvéd ismerősöm pedig egy napon megkarcolta kezét, s a jelentéktelen sebet még csak be sem fedve valami tapasztal, másnap védett egy eltévelyedett nőt, még pedig sikerrel. A felmentett védencz nem tudva halálját leróni más alakban védője iránt, a tárgyalásról kijövet hirtelen csókot nyomott az ügyvéd megkarcolt kezére. Az addig jelentéktelen sebet pedig csakhamar, és pedig veszedelmes alakban mutatkoztak a ragályozás tünetei. Az igaz, hogy az ügyvéd urnak most egyébire sincs nagyobb gondja, mint kezének védelmezésére a kézcsók ellen, bár megvagyok győződve arról, hogy azért ő mint perfekt gavallér a hölgyek iránti hódolatát továbbra is csak kézcsókkal fogja dokumentálni, nem mervén okulni még saját kárán sem, nehogy a hölgyek előítéletének kitegye magát, a kézcsók megtagadásával olyat követvén el, ami: nem illik.

Ez a közelben általam észlelt három eset is kétségtelesenül beigazolja azon orvosi körökben már rég tudott dolgot, hogy a csók ragályt hordozó, ha alkalmas helyre jut. Alkalmas pedig minden olyan hely, hol a szövet — orvosi kifejezéssel élve — a mé-

SÁMSON JAKAB
uri szabó
Telefon 423. Telefon 423.
KOLOZSVÁRT, Egyetem-u. 2.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát
honi, angol, scoth és francia különlegességekben
FÉRFI RUHÁK a legmodernebb szabászat alkalmazásával, saját műhelyében készíttetnek. 12 41-105
Gyors és pontos kiszolgálás! Gyors és pontos kiszolgálás!

leten imádkozik és prédikál Jancsó Sándor lelkész; ágendát mond s az urvacso-
osztásnál segítkeznek Székely János segéd-
lelkész. A gyülekezeti énekeken kívül énekel
az iparos-önképzőkör énekara; de az igazi ünneplés jelleget dr. Farnos
Árpádné önmagáért fogja emelni, melyet az ima és prédikáció között fog elő-
adni dr. Farnos Dezső tanár harmonium-
kíséretével. Az ünnep második és harmadik
napján az istentiszteletet a legátus végzi.

— **Unitárius istentisztelet.** Holnap,
azaz Pünkösöd másodnapján d. e. 10 órákor,
a helybeli leányiskola egyik tantermében,
urvacso-osztással egybekötött unitárius
istentiszteletet tart Gál Miklós toroczko-
szentgyörgyi lelkész.

— **Halálozás.** Báró Petrichevch
Horváth Ödön megyebeli nagybirtokos
folyó év május hó 30-án reggel 4 órákor,
életének 69-ik évében, szívvelhűdésben el-
hunyt. A boldogult hült tetemei folyó évi
június hó 2-án d. u. 2 órákor, a halottas
háznál az ev. ref. egyház szertartása szerint
tartott ima után, Borberekén tetették a csa-
ládi sírkertben örök nyugalomra.

— **Elnökváltozás.** Gáspár János orsz.
képviselő, az összeférhetetlenségi törvény
értelmében lemondott a Nagyenyedi Épület-
lakatosárugyár igazgatóságában viselt elnöki
és tagsági állásáról. Midőn az igazgatóság
ezt a lemondást nagy sajnálattal vette tu-
domásul s egyben a távozó elnök érdemeit
jegyzőkönyvbe igtatta; új elnökül egyhangu
lelkességgel ifj. Winkler János ig. tagot
választotta meg.

— **Merénylet a spanyol királyi pár-
ellen.** Királynéval kellett lennie előbb Ena
hercegnőnek, hogy közvetlen menyasszony-
sága után nem is egy óra tartama alatt,
megismerje azt a borzasztó pillanatot, mely
a leggonoszabb emberi indulatot dobta elébe
egy vérbe boruló katasztrófa keretében. A
madridi nász ünneplésén egy sereg ár-
tatlan ember vére omlott, de talán mind-
ezeknél szörnyűbb tragédia játszódhatott le

az ifjú királyné szívében, amelybe riasztóan
markolt bele a végzet tragikuma. Életének
legszebb pillanatában, lelkének legmagasz-
tosabb érzései közepette kellett a borzadályt
éreznie, amely megösmertette vele a vérnek,
halálnak iszonyu képét s ebben a pillanat-
ban talán hatalmi magasztának, királyi
fenségének mivolta az emberi élet arasznyi
létére zsugorodott össze összeszorult szívé-
ben. A madridi nász ragyogó fényében, a
spanyol nép örömmámorába, mely a királyi
párt körülvette, megdöbbentő disszonanciá-
val vegyült az a bombamerénylet, melyet
Alfonz király és Ena hercegnő elűel-
vettek. Amikor a királyi pár visszatérőben
volt a palotába, bombát dobta alá, mely
husz embert megölt, ötvenet megsebesített,
de a gyilkos bomba csodálatos módon meg-
kímélte az ifjú pár életét. A merénylet
Madridban s az egész művelt világrészben
mély megdöbbenést keltett.

— **Katonaság a tulipán ellen.** Az
Aradon állomásozó harminczharmadik gya-
logezred vitéz ezredese, Ditrich Albert, hadat
űzent a tulipánnak. Megtiltotta a katonaba-
dának, hogy játszsók az iparosok tulipán-
ünnepe. A szigorú tilalmat pedig azzal okolta
meg, hogy ő semmiféle hazafiaskodásba nem
megy bele és így meg nem engedheti, hogy
a zenekar pénzt keressen egy tulipánünne-
pén. Ditrich ezredes ur ellenséget lát hát
a magyar virágban, a magyar törekvés szim-
bolumában és úgy bánik a tulipánnal, ahogy
az ellenségével szokás katonai reglame szer-
int végezni. Számon se lehet már tartani,
hányadik a katonai inzultus az új magyar
világ uralma óta. Egyik magyarfalás követi
a másikat; lefokozzák, aki a Kossuth-nótát
énekli, penzióba küldik a magyar tisztet, aki
a Kossuth-nótás hadnagyot sánctfogságra
nem veti, — és most im, a tulipán gyönyörű
lendületet mocskolja be egy ezredesi ukáz.
Ditrich ezredes kivégzi a tulipánt akkor, a
mikor Jekelfalussy honvédelmi miniszter
kabátján is ott virít a magyar virág. Sza-
bad-e, lehet-e eltérni a magyarság ilyen ar-

czulcsapását! A kormány kötelessége, hogy
tisztességre tanítsa az aranygalléros minden-
hatót, aki elvégre is magyar pénzen parancs-
nokol a vértanúk városában.

— **Amerikai párbaj.** Magyary-Kossa
Sámuel szigorló jogász amerikai párbaj miatt
föbelőtte magát Kolozsvárott. A fiatal ember
előkelő család sarja, tette általános feltűnést
és részvétet keltett. Temetése folyó hó 2-án
délután három órákor ment végbe, amelyen
a kolozsvári egyetemi ifjuság teljes szá-
mban jelent meg. A közönség körében az a
hir kelt szárnyra, hogy öngyilkosságát a
szigorlat miatt követte el, amiért is erősen
demonstráltak Navratil tanár ellen.

— **A tanárok vasuti jegyei.** A nem
állami középiskolákban működő tanárok már
régebben kérelmezték, hogy a magyar állam-
vasutak vonalain, úgy mint az állami taná-
rok, féláru menetjegy váltására jogosító arc-
képes igazolványt kapjanak. E méltányos
kérsüket eddig nem teljesítették. Ebben
az ügyben a minap tisztelegtek Kossuth
Ferencz és gróf Apponyi Albert miniszte-
reknél és Sztéryni József államtitkárnál.
Kossuth Ferencz szívesen fogadta a küldött-
séget és válaszában kijelentette, hogy teljes
mértékben méltányolja a nem állami közép-
iskolai tanárok kérelmét, minthogy azonban
az ügynek sok vonatkozása van, előbb tanul-
mányozni fogja a kérdést. Különben jó in-
dulattal lesz a kérvényezők iránt.

— **Sertésvész városunkban.** Lapunk
legutóbbi számában említést tettünk a me-
gyénkben levő sertésvész terjedéséről, s most
sajnos, már arról kell hírt adnunk, hogy
városunkban is eljutott a sertésvész. A zár-
lat el is rendeltetett. Miért is felhívjuk mind-
azokat, kiknek sertésük van, a legéberebb
figyelemmel óvják udvarukat; a tisztaságra
nagy gondot fordítsanak, adás-vevéssel ne
hogy terjesszék a veszedelmet. Közös jóaka-
rattal mielőbb feloldathatjuk városunkat a
zárlat alól.

— **A gyulafehérvári iparos-inas-
iskola** igazgatóságának a vallás- és közok-

reg anyag felszívására képesített. Ezek a
helyek pedig azok, ahol a felhám feloszlott,
mint például a kéznél, mely legtöbbször ki-
van téve sérüléseknek, különösen az asz-
szonyoknál, kik tudvalevőleg házi teendőket
végeznek, mosnak, varrnak stb. Hasonló
állapot keletkezik akkor is, ha például a
kéz, az arc, vagy az ajak ápolás által tu-
ságos fiommá tetetik, mert a finomítás nem
egyéb, mint a durvább, tehát ellentállóbb
felhámok mesterséges uton, szappan, glicze-
rin vagy egyéb eszközökkel való eltávolítása,
leválatása. Így tehát a hölgyek maguk te-
szik ki magukat a legnagyobb veszélynek,
midőn boldog-boldogtalannal csókolatják „fi-
nomított” kezeiket.

A csóknál elkerülhetlen az is, hogy nyál
ne érintse a kezét, vagy a megcsókolt test-
részt, ami tehát egyben azt is jelenti, hogy
az esetleges méreg-anyag hozzá tapad az
egészséges testhez, s onnan vagy beszívódik
vagy tovább hurczoltatik. Hogy e jelzett
körülménynek mily veszedelmes kihatásai
vannak, azt azonnal és könnyen át lehet
láttni, ha figyelembe vesszük azt a szokást,
hogy ebédek, oszonnák és vacsorák után
valóságos felvonulások rögtönöztenek a ház
— rendszeren „bajos” — úrnője kezének
megcsókolására. Tegyük fel mos már azt,
hogy az első csókoló ajkáról az odatapadt
nyálban méreg-anyag került a csókra nyuj-

tott kézre, akkor a többiek azt ismét ajkukra
veszik, már pedig az ajak egyik legalkalma-
sabb hely a kór átvételére, mert annak fel-
háma még a szél fuvalmától is megrepede-
zik — s kész a baj.

Hasonló módon jutnak egyesek a tüdő-
vészhez is, mert a tüdővész bacillusai tud-
valevőleg a tüdőtől jöve megakadnak a kö-
petben, illetve a nyálban, s átplántálódnak
abban a megcsókolt helyre, s onnan azután
elhurczoltatnak tovább. Innen van azután
az, hogy némelyek egyszer csak azon veszik
magukat észre, hogy tüdejük nehezen mű-
ködik, mint az elpusztult fújtató, sorvadnak
szemlátomást, de a tulajdonképeni bajt nem
akarják látni, sőt vigasztalódnak azzal, hogy
családjukban nincs tüdőbajos; arra pedig
gondolni se akarnak, hogy mindennek oka
a gálans modor, s továbbra is csókolnak és
csókolatják magukat.

Sőt a szülők legtöbbször a csókolódzás kul-
tuszt gyermekeiknek már zsenge korában
lelkébe oltja, mert valahányszor eleresztik
hazulról a gyermeket, az mindig azzal az
utasítással történik, hogy ott azután a né-
ninek, a bácsinak, vagy ennek és an-
nak kezét csókoljanak, meg sem gondolva
azt, hogy gyermekeiket, kiket pedig külön-
ben még a szellő lehelletétől is óvna, ép-
pen ezekkel az ugynevezett jónevelésű utasi-
tásokkal dönthetik legnagyobb veszedelmebe.

Nem róhatók meg tehát eléggé azok a tani-
tók s különösen a tisztelendők, kik különös
passzióval csókolatják kezüket sorra egész
iskolák gyermekeivel. És ha azután a piros-
pozsgás gyermekek arcáról eltűnedeznek a
viruló egészség rózsái, akkor a bajnak okát
minden egyében keresik és vélik felta-
lálni, csak ott nem, ahol az tulajdonképen
van.

Hát mi tagadás, magam is vagyok olyan
legény, hogy sokszor szívesen meghalnék,
ha egy kívánt csókhoz hozzá juthatnék, de
csak akkor, ha abban a csókban örömet,
boldogságot, meunyei életet találok; pusztán
azonban azért nem teszem ki magam vesze-
delemnek, mert mások azt mondják: ez így
illik.

A szülők is okosan cselekednének tehát,
ha gyermekeiknek megtiltanák nemcsak a
kezcsokot, hanem általában minden csókot,
— mert ha megnőnek, ugyis csókolóznak
azok minden tilalom ellenére.

Le tehát a kezcsokkal hölgyeim! Önök is
megmenekülnek a veszedelemtől, s másokat
sem döntenek tömegesen, bár akaratlanul,
a veszélybe.

Elégedjenek meg azzal, ha azokra vesze-
delmesek, akik iránt érdeklődnek, s kiket
öntudatosan visznek a veszedelmebe.
Igy is elég bajt okoznak!

Doktor.

A nagyérdemű közön-
séget tisztelettel kéri

TÁNGEL JÓZSEF női, férfi és gyermek-
divatáru kereskedő,

hogy mielőtt tavaszi szükségletét bárhol is beszerezné, előbb főtér 4. szám alatt lévő raktá-
rát, mely a közelgő időnyre dusan van a legjobb minőségű árukkal ellátva, szíveskedjen
megtekinteni.

tatásügyi m. kir. miniszter az iparoktatási főigazgató útján elismerését nyilvánította a kiváló és eredményes működéséért. Gyulafehérvárt 168 tanoncot 10 tanító tanított, Nagyenyeden 150 tanulót, tehát 18-al kevesebbet 6 tanító. Az elért eredmény érthető.

— **Villámcsapások.** A múlt szerdán kitört nagy zivatar alkalmával a vidéken is több helyen volt villámcsapás, Magyarlapadon és Fugadon gyújtogatott is.

— **Bányalátogatók.** A nagyenyedi pénzügyigazgatóság tisztja kara, a múlt héten Marosujvárra kirándult, amely alkalommal megtekintették a bányát és a sósfürdőt.

— **Nagyenyed r. t. város** tűzrendészeti szabályrendeletének lapunk előző számaiban közölt cikksorozata befejező részét — térszűke miatt — lapunk legközelebbi számában közöljük.

— **Házasság határidőre.** Mióta egy angol tudós felvetette ezt az eszmét, nem mulik el nap, hogy szakértőktől pro és kontra véleményeket ne közölnének az újságok. A vélemények halomszámra szaporodnak, az egész vitaközös máholnap elvénnyősödik és a helyet még sem tisztázódott. Menyivel világosabb és egyöntetűbb a szakértők véleménye az Első alföldi Cognac-gyár r.-t kecskeméti pálinkafőzdéjében gyártott barack-különlegességeket illetően. E felett nem vitakoznak! Kimondták egyértelműleg, hogy azok kellemes ízűknél és tápláló erejűknél fogva az egészségre jótékony hatással vannak. A gyárvezetőség kívánatra küld mutatványszámot a Barackk hirdetőből.

Szerkesztői üzenet.

Gr. B. R. Szives küldeményét, melynek olvasása nagy örömet szerzett nekünk köszönjük. Lapunk következő számában okvetetlen közöljük.

SZERKESZTŐSÉG:

Dr. Garda Kálmán, Török Bertalan, Dr. Varró László.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár részv.-társ.

Nyilt-tér.*

HITEL-LEVELEKET

minden külföldi városra, gyógy- és üdülőhelyre legelőnyösebb feltételek mellett kiállít a

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Budapest.

Az intézet a banküzletet és VAGYONKEZELÉST illető minden felvilágosítást készséggel nyújt.

136 2-4

* Ezen rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Császárfürdő Budapest.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kenes hévvízű gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak.

Prospektust ingyen és bérmentve küld

140 2-10

az igazgatóság

Saját főzésű

VALÓDI SEPRŐ-, SZILVA- és TÖRKÖLY-

pálinkám általam pecsételt fél és egész literes üvegekben kaphatók leányomnál özv. Albrechtovich Antalénál Tövis-utca 48. sz. alatt.

Miről tisztelettel értesitem a n. é. közönséget.

PAULINI REZSŐ
rézműves.

144 2-2

nagyszerűen használ, mint legbiztosabb rovarirtó. Csakis üvegekben vásároljuk!

Nagyenyed: Bisztritsány Lajos, Cirner J. József, Fencichel Lázár, Fesztinger Á. David, ifj. Lázár Karoly, Winkler Janos, Fogyasztási szövetkezet. — Abrudhánya: Molnár Árpád, Skalungya József. — Balázsfalva: V. Popp Schiessl Károly, Schuller Lajos, Singer Salamon, Naftali Vilmos, „Consum“ kereskedelmi r.-t. — Gyulafehérvár: Fingerhut Jakab, Fröhlich Gyula, Jakabfy Albert, ifj. Misselbacher J. B., Petri J. W., Schlesinger Testvérek. — Marosujvár: Filla Ede, Virág Tamás, Fesztinger Á. David. 4-10

ELŐPATAK

gyógyfürdő

kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, hólyag és a méh hurutos bántalmánál, máj és lépbetegségeknél, köszvény és csúrnál, altesti pangásoknál, valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségnél. A nagyhirű előpataki gyógyvizek orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézet kezelés, massage, svéd torna, diätikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdőidény: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó olosó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás olosó és választékos. Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy és zenedijnek felelő fizetendő, lakások 50%-al és ellátás is sokkal olosóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús, égvérres vasas vizek között első helyet foglal el, mint gyógyeszköz, háznál is használható és üdítő, kellemes ital tisztán vagy borral vegyítve, nagy kedveltségnek örvend. Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

148 1-4

Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. NAGYENYEDEN.

Alaptőke 200,000 korona.

Alaptőke 200,000 korona.

Leszámitol 6 hónapi lejáratig terjedő váltókat a legolcsóbb kamatláb mellett.

Betáblázás mellett adott kölcsönök után 500 koronán felül 6 $\frac{1}{2}$ %-ot számít.

Törlesztés kölcsönöket nyújt 500 koronától kezdődően már 4 $\frac{1}{2}$ % alapkamattal földbirtokra, a becsérték feléig.

Vásárol és elad értékpapírokat idegen számlára.

Régibb és magas kamatu jelzálogkölcsönöket igen előnyös feltételek mellett konvertál s mindennemű ilyen ügyeket a leggyorsabbban bonyolít le.

Bevált értékpapír szelvényeket és sorsolt értékeket. 20 44-104

Betétek után naptól-napig 4 $\frac{1}{2}$ %-ot fizet.

586-1906. v. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a nagyenyedi királyi járásbírósnak 1906. évi V. 397 sz. végzése következtében dr. Müller Jenő ügyvéd által képviselt a Nagyenyedi Kiegészítő Takarékpénztár javára Sipos János és neje ellen 130 kor. s jár. erejéig 1906. évi április hó 28-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján felül lefoglalt és 881 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: háziutórok, 1 vonógép, 1 bornyu, törökbuza stb. nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 397/2 sz. végzése folytán 130 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. évi január hó 13. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltódíj és eddig összesen 65 korona

15 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Nagyenyeden a városháza előtt leendő eszközökre az 1906. június hó 7-ik napjának délután 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozóknak ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érn-tett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna ezen, árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Nagyenyeden, 1906. évi május hó 18-án.

Gajzágó Simon,
kir. bír. végrehajtó.

149 1-1

BALLA BÉLA

első rangú előnyösen ismert friss hús- és finom hentesáru-különlegességek üzletében zsir szalonna nagyban és kicsinyben található.

HÚSÁRAK:

Marhahús 1 kg. 1.28 fill.
Borjuhús „ 1.12, 1.28, 1.52 fill.
Sertéshús „ 1.36, 1.52, 1.80 „

FIGYELMES ÉS HIÁNYTALAN KISZOLGÁLÁS!
8 44-105

Csak SICULIA névvel ellátott üvegek valódiak.

161 5-20 A MÁLNÁSI

„SICULIA”

FORRÁS-VIZ

a sós savanyuvizek királya.

Sziklarétegeken át furt
ártézi forrás.

A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen. Korányi, Kéthly, Tauszk, Riegler, Nuriésán József tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁSI „SICULIA” forrást a kontinens legdúsabb természetes alkalikus sós savanyuvizének minősítik.

Magyarországi főraktár:

BRÁZAY KÁLMÁN

BUDAPEST, József-körút 37.

Kapható minden gyógyszertárban, drogeria és fűszerkereskedésben.

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár
KECSKEMÉTEN.

Ajánlja:

Baraczk-pálinka
Baraczk-cognac
Baraczk-crème

Kecskeméti * keserű
Kecskeméti gyomorkeserű
Kecskeméti gyógykeserű

Tulipán-likőr, Tulipán-cognac,
Jéglikőr, 48-as likőr,

Porth-Arthur-keserű
Porth-Royal-rum
Kecskeméti vidító

Influenza elleni likőr
Cake-Walke likőr
Malakoff és Mogador

különlegességeit. 5-40

Vezérképviselő: SZIGETI SAMU, TORDA.

Kapható mindenütt!

HIRDETÉSEKET

legjutányosabban vesz fel
kiadóhivatalunk.

NAGY JENŐ

szájpad nélküli műfog-spezialista
KOLOZSVÁRT, Wesselényi M.-u. 6. sz.

Készít szájpadnélküli természetűen szilárdan álló fogakat 16 koronáért. 41-104

NAGYENYEDI

KÖNYVNYOMDA ÉS PAPIRÁRUGYÁR R.T. NAGYENYEDEN.

Készít: műveket, folyóiratokat, hírlapokat, körleveleket, képesárjegyzékeket, levélpapírokat, falragaszokat, meghívókat, mindenemű kereskedelmi nyomtatványokat, takarékpénztári zárszámadásokat

könyv- és könyomdai kivitelben.

Továbbá póstacsomag- és üvegcimkéket, porkapszulákat, papirzacskókat, kötőzöppapírokat és mindenemű gyógyszerészeti nyomtatványokat, könyv- és könyomdai vagy dombornyomásban szép és olcsó kivitelben.

Mindenemű DOBOZÁRUT (Cartonnage) u. m. közönséges és hajlított dobozokat stb.

gyógyszereszek, cukrárszok és gyárosok részére kisebb árucikkek jutányos és cél szerű csomagolására olcsó áron szállít.

50 ÉVI SIKER!

ESZÉKI ARCZENŐCS ÉS ESZÉKI SZALVATOR-SZAPPAN

eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

Dienes J. C.

Szalvator gyógytárából

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arczenőcs ára 70 f. és 1 kor.
1 drb Szalvator-szappan „ 1 korona.
1 tégely kézi paszta „ 1 kor. 20 fill.
Lyoni rizspor kis doboz „ 1 korona.
„ „ nagy doboz „ 2 korona.

Ezen ezikkék minden ártalmas alkatrésztől mentek és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek. 107 6-10

Főraktár Budapesten:

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
VI., Király-utca 12. és Andrássy-út 29.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szab. Hattyu gyógyszerész által Majna-Frankfurt. 685 39-52

Budapestben az egyetlen független
ellenzéki nagy politikai napilap:

AZ UJSÁG

Előfizetési ára:

Egész évre 28.— kor.
Félévre 14.— „
Negyedévre 7.— „
Egy hónapra 2.40 „

Gyönyörű album-ajándék karácsonyra Az Ujság minden előfizetőjének kivétel nélkül!

Megrendelési cím: „AZ UJSÁG” kiadóhivatala,
Budapest, VII., Kerepesi-út 54.

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár r.-t.

Alaptőke: 300.000 kor. Tartalékalap: 157.000 kor.

Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.
Vásárol és elad értékpapírokat.
Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.
Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.
Váltókat az összeg nagysága szerint 5½, 6, 6½% mellett, kereskedelmi váltókat pedig 6% mellett számítol le.
Betétet 4½ kamattalab mellett fogad el.
 Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12, d. u. 3—4 óráig.

19 44—104

ELSŐRANGU FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

Rietzschel, Goerz, Rodenstock
és egyéb világhírű gyárak készítményei
mérsékelt áron csekély havi

RÉSZLETFIZETÉSRE.

Megrendelési hely:
AUFRECHT ÉS GOLDSCHMIED
 fényképezési osztálya
 Budapest, VI., **Andrássy-út 17.**
 Szíveskedjék árjegyzéket kérni fényképezőgépekről.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Tavaszi és nyári idényre ajánlja

BERKOVITS BÉLA

a most ujonnan megérkezett

női, férfi-, fiu- és gyermek-ruháit.

A legújabb divatu

angol raglán kabátok, férfi-, fiu- és gyermek-ruhák.

Valódi angol és gácsi ruha- és felöltő-szövetek.

Minden fajta, női, férfi-, fiu- és gyermek-czipők,
kizárólag kézimunka.

Mérték utáni megrendelések saját szabóműhelyemben a legdivatosabb kivitelben 24 órán belül eszközöltetnek.

Becses pártfogást kér

BERKOVITS BÉLA

férfi divat üzlete, Nagyenyed, Főtér 3.

10 44—104

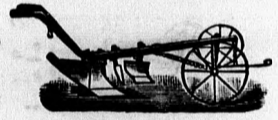
Dús választék minden cikkben.

Hegyi János

műlakatos és gépjavitó műhelye

NAGYENYEDEN.

Elvállalok mindennemű épület, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrácsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanycsengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varró gépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, vegre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyúskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árakban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan acélfejű ekéimet és vasboronáimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kívánság szerint átalakítok. — Egyben értesítem a n. é. közönséget, hogy **április hó 24-étől lakásom és műhelyemet Tövis-utca 19. szám alá helyeztem át.** Szakmámba vágó költségvetéssel díjtalanul szolgállok. Becses pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,

43 10—26

műlakatos és gépjavitó műhelye

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

113 11—50

Brassói Portland-Cement-

gyár, Brassóban. Nagyenyeden kapható Klemm Pál úrnál Szentkirály-utca 128. sz.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.